

stevns kommune

Miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelseslovens
§ 11 af konsumægproduktion (skrabehejner) på:

Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge

(26. marts 2016)

Indholdsfortegnelse

1. Resumé og samlet vurdering	4
2. Afgørelse om miljøgodkendelse	5
3. Partshøring	6
4. Annoncering	6
4.1 Klagevejledning	6
5. Godkendelsens omfang	7
6. Vilkår	8
7. Miljøteknisk beskrivelse	14
7.1 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	15
7.2 Faste afstandskrav	16
7.3 Dyrehold og anlæg	17
7.4 Management.....	19
7.5 Driftsforstyrrelser og uheld	20
7.6 Foder.....	21
7.7 Energiforbrug.....	21
7.8 Vandforbrug	21
7.9 Gødningsproduktion og -håndtering	22
8. Forurening og gener fra husdyrbruget.....	22
8.1 Lugt.....	23
8.2 Støj	24
8.3 Lys	25
8.4 Fluer og skadedyr.....	25
8.5 Støv	25
8.6 Transport	25
8.7 Håndtering af spildevand	27
8.8 Håndtering af affald	27
8.9 Ammoniak.....	28
8.9.1. Det generelle ammoniakkrav	28
8.9.2. Ammoniakfølsomme naturområder.....	29
8.9.3. Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3	30
8.9.4. Påvirkning af arter omfattet af særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV).....	30
9. Husdyrbrugets arealer	32
9.1 Vurdering af nitrat til overfladevand	33
9.2 Vurdering af projektets bidrag af nitrat til Natura 2000 områder	33
9.3 Vurdering af nitrat til grundvand.....	35

9.4	Vurdering af fosforbelastning	35
10.	BAT – produktion, forbrug og management	36
11.	BAT i henhold til ammoniak.....	38
12.	BAT i henhold til fosfor	39
13.	Husdyrbrugets ophør.....	40
14.	Retsgrundlag	40
15.	Bilag 1 – Screening for bilag IV-arter.....	41

1. Resumé og samlet vurdering

Poul Erik Olsgaard har den 3. februar 2015 søgt Stevns Kommune om miljøgodkendelse efter § 11 i husdyrgodkendelsesloven til omlægning af konsumægproduktionen fra buræg til skrabeæg på adressen Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge.

Ansøgningsskema med beregninger er indsendt til Stevns Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

På ejendommen var der forud for denne miljøgodkendelse en lokaliseringsgodkendelse fra 2006, med tilladelse til produktion af 38.300 årshøner og/eller 39.950 hønepladser svarende til pt. **225,3** DE. Ansøger ønsker fremover at have en ægproduktion fra 37.113 årshøner på 38.868 stipladser. Dette svarer til **218,3** DE efter nuværende normtal for dyreenheder (DE).

Der er således ikke tale om en udvidelse, men om en omlægning til et andet staldsystem med henblik på at kunne producere skrabeæg i stedet for buræg. Skrabestalden kræver lidt mere plads hvorfor der vil ske en nedgang i antal stipladser.

Inventaret i den nuværende burægstald ændres til etageanlæg med voliere (åbne etager) med gødningsbånd for hver etage dvs. i alt 12 gødningsbånd i den nuværende bygning.

Ved ændring af produktionen, vil lugtemissionen fra produktionen falde en smule. Støv og støj vil være uændret i forhold til den nuværende produktion, og der vil der ikke være en stigning i antallet af transporter.

Som ammoniakreducerende tiltag vil der være 3 ugentlige tømninger af gødningsbåndet. Der vil desuden være en reduceret tildeling af råprotein. For overholdelse af BAT på fosfor vil der være vilkår om tilsætning af fytase til foderet.

Der udbringes husdyrgødning i form af fast gødning og dybstrøelse fra skrabehønerne svarende til samlet 218,3 DE. Dette udsprede på egne og forpagtede arealer (189,5 ha). Der udbringes 1,15 DE/ha på eget og forpagtet areal, og harmonikravet på 1,4 DE/ha er dermed overholdt.

Arealerne ligger i nitratklasse 1, og afvander til Stevns rev. Der er ingen af udbringningsarealerne der er omfattet af fosforklasser eller indenfor nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).

Det er ved beregninger sandsynliggjort, at produktionsændringerne vil kunne pågå uden negativ påvirkning af de omgivende naturområder, som følge af næringsstofudvaskning fra udbringningsarealerne.

Der er i godkendelsen sat vilkår, der skal sikre, at det tilladte ikke medfører en væsentlig øget virkning på miljøet. På den baggrund vurderes det, at det ansøgte projekt ikke medfører væsentlige gener for de omboende, eller den omkringliggende natur, når godkendelsens vilkår overholdes.

Stevns Kommune meddeler hermed godkendelse til en den ansøgte omlægning fra 225,29 dyreenheder (DE) burhøner (svarende til 38.300 årshøner) til 218,31 DE skrabehøner (svarende til 37.113 årshøner). Det er antallet af dyr, der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

2. Afgørelse om miljøgodkendelse

Stevns Kommune meddeler hermed godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 11, til omlægning af konsumæg-produktionen fra buræg til skrabeæg i husdyrbruget på Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge, beliggende på matr. nr: 9a, Tommestrup By, St. Heddinge.

Afgørelsen meddeles i medfør af § 11 i husdyrbekendtgørelsen, og under forudsætning af, at husdyrbruget overholder oplysninger indgivet i forbindelse med udarbejdelse af denne godkendelse samt overholdelse af de i godkendelsen stillede vilkår. Med denne godkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Godkendelsen skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2024.

Miljøgodkendelsen skal udnyttes inden 2 år fra godkendelsesdatoen, ellers bortfalder godkendelsen eller de dele af godkendelsen, der ikke er udnyttet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget meddeles, da Stevns Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet. Stevns Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske yderlig udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Der gøres endvidere opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Museumsloven, Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøbeskyttelsesloven og vejtilslutningstilladelse efter Vejloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Derved bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Dato for godkendelse: 26. marts 2016.

Sia Gudmundsson

Miljømedarbejder, Agronom
Natur & Miljø, Stevns Kommune

3. Partshøring

Forslag til miljøgodkendelse har været fremsendt i partshøring til følgende:

- Ansøger, Poul Erik Olsgaard, Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge
- Ansøgers konsulent, Kolding Herreds Landbrugsforening v./Tine Bunk Schrøder og Lars Schmidt, tbs@khl.dk

Bemærkninger indkommet fra ansøgers konsulent, er indarbejdet i den endelige godkendelse.

4. Annoncering

Underretning om miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort i Stevnsbladet den 26. marts 2016 og godkendelsen vil fra denne dato være tilgængelig på kommunens hjemmeside (www.stevns.dk).

Afgørelsen sendes til ansøger, konsulent samt følgende interesseorganisationer og instanser:

- Ansøger, Poul Erik Olsgaard, Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge
- Ansøgers konsulent, Kolding Herreds Landbrugsforening v./Tine Bunk Schrøder og Lars Schmidt, tbs@khl.dk
- Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk
- DN – lokalforening stevns@dn.dk
- NOAH noah@noah.dk
- Naturstyrelsen nst@nst.dk
- Sportsfiskerforbundet post@sportsfiskeforbundet.dk
- Sundhedsstyrelsen sst@sst.dk
- Det Økologiske Råd info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk forbund natur@dof.dk
- Friluftsrådet v/Erik Trøigaard erik@troigaard.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- NaturErhvervsstyrelsen mail@naturerhverv.dk

4.1 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur - og Miljøklagenævnet. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald jf. husdyrgodkendelseslovens § 84, stk. 1, nr. 3. Afgørelsen kan også indbringes til domstolsafgørelse. Det skal ske inden 6 måneder fra godkendelsen er meddelt jf. husdyrgodkendelsesloven § 90..

En eventuel klage til Natur - og Miljøklagenævnet skal indgives ved at bruge klageportalen på www.VIRK.dk eller på www.borger.dk . På Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, findes en udførlig klagevejledning.

Ifølge husdyrgodkendelseslovens § 81 har en klage over miljøgodkendelsen ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes selv om den er påklaget. Dette begrænser dog ikke Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Stevns Kommunes afgørelse.

5. Godkendelsens omfang

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en omlægning i husdyrholdet **fra** 225,29 dyreenheder (DE) **til** 218,31 DE. Staldsystemet i den eksisterende staldbygning omlægges fra burægsstald (etager med gødningsbånd) til skrabeægsstald (etagesystem med gødningsbånd). Der sker ingen udvidelse af den eksisterende bygningsmasse.

Efter omlægningen udgør husdyrproduktionen på ejendommen Hærvejen 27 i alt 218,31 DE fordelt på:

Dyretype	Nuværende drift		Ansøgt drift	
Årshøne, konsumæg, burhøne bure m. bånd	38.300 stk.	225,29 DE	-	-
Årshøne, konsumæg, skrabehøne Voliere m. gødningsbånd	-	-	37.113 stk.	218,31 DE
DE i alt	225,29 DE		218,31 DE	

Ansøger driver ikke andre ejendomme under samme CVR-nr. som produktionen på Hærvejen 27.

Tidligere tilladelser/godkendelser

Ejendommen har i dag en lokaliseringsgodkendelse fra 2006 med tilladelse til produktion af 38.300 årshøner/39.350 hønepladser (1,7 kg hønevægt), svarende til 225,29 DE.

Biaktiviteter

Der er ikke biaktiviteter på ejendommen, som eksempelvis biogasanlæg eller halmfyr der er omfattet af VVM.

6. Vilkår

Husdyrbruget skal til enhver tid indrettes og drives som beskrevet i godkendelsen og dennes vilkår, samt i det ansøgningsmateriale der er indkommet til Stevn's Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, medmindre den generelle lovgivning stiller skærpede krav.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Generelle vilkår

1. Husdyrproduktionen skal svare til og indrettes / drives i overensstemmelse med de oplysninger, der er givet i ansøgning og supplerende materiale, og som ligger til grund for godkendelsen, med mindre andet fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge, herunder markdrift.
3. Eventuelt ejerskifte eller skift i driftsansvarlige, skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted.
4. Miljøgodkendelsen træder i kraft den dato den meddeles. Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved godkendelsens ibrugtagning.
5. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelsens meddelelse.
6. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold og vilkår.

Produktionens omfang

7. Godkendelsen omfatter en konsumæg-produktion (skrabe høner) på 37.113 årshøner (1,7 kg hønevægt), svarende til 218,3 DE.

Indretning og drift

8. Staldindretning og dyrenes fordeling på stipladser skal være i overensstemmelse med beskrivelserne i denne miljøgodkendelse og beregningsoplysninger i it-ansøgningsskema nr.: 73142.

Ammoniak reducerende miljøteknologi/tiltag

9. Hønsesalden skal indrettes med gødningsbånd. Gødningsbånd skal tømmes mindst 3 gange ugentligt.
10. Gødningsbåndets driftstid skal registreres og data skal registreres og skal gemmes i 5 år og forevises til miljømyndigheden på forlangende.
11. Opbevaring af husdyrgødning på ejendommen, skal ske i møddingshus, som lukkes og/eller overdækkes med presenning eller lignende, straks efter udmugning er udført.

12. Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
13. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.

Affald

14. Der skal foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og korrekt i henhold til gældende regulativer og anvisningsordninger. Dokumentation kan for eksempel være i form af kvitteringer fra aftagende firmaer. Kvitteringerne skal opbevares i 5 år, således de kan fremvises ved tilsyn.
15. Farligt affald skal sorteres og emballeres forsvarligt samt opbevares på befæstet areal uden risiko for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
16. Spidse og skarpe genstande, herunder kanyler, skal opsamlet i brudsikre beholdere med låg. Beholderne skal være tørre og må ikke indeholde desinfektionsmidler.
17. Der må i tidsrummet indtil afhentning af døde dyr ikke opstå uhygiejniske forhold omkring opbevaringspladsen, herunder adgang for omstrejfende dyr.

Skadedyr

18. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de Officielle retningslinjer.
19. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
20. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levesteder for rotter.
21. Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr.

Olie, brændstof og hjælpestoffer

22. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold.
23. Oplag må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
24. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant, så en mængde mindst svarende til indholdet af den største beholder tilbageholdes ved spild eller lækage.
25. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles og således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Foder

26. Fodervilkårene er gældende fra tidspunktet, hvor godkendelsen udnyttes.
27. Der skal i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein og fosfor.
28. Korrektionsfaktoren vedrørende råprotein i foderet må maksimalt være på 0,9, jf. nedenstående korrektionsligning:
- $$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88)) / 83,05 = \underline{0,92}$$
29. Korrektionsfaktoren vedrørende fosfor i foderet må maksimalt være på 0,81, jf. nedenstående korrektionsligning:
- $$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosforprocent i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg tilvækst} \times 0,67)) / 18,1 = \underline{0,81}$$
30. Ved hvert hold høners afslutning skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen.
31. Det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske registrerede forbrug af de enkelte blandinger og anvendes i vilkårsligningen.
32. Der skal føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne for hver produktionsgren.
33. Der skal tilsættes fytase til foderet.
34. Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år, og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende

Energi og vand

35. Ejendommen skal minimum én gang om året føre register over forbrug af el og vand. Registreringerne gemmes i 5 år.

Spildevand

36. Al vask af maskiner og redskaber samt påfyldning af sprøjtemidler skal foregå på en støbt, fast plads med bortledning af spildevandet til en egnet opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Lugt

37. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fordringsanlæg holdes rene.

38. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af bedriften påvise, at krav til lugt overholdes og udarbejde en handlingsplan for reduktion af lugtgenerne. Handlingsplanen skal godkendes af Stevns Kommune og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

Støv

39. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
40. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige støvgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for reduktion af støv. Handlingsplanen skal godkendes af Stevns Kommune. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

Støj

41. Virksomhedens støjbidrag til støjbelastningen i omgivelserne målt i dB(A) må ikke overskride nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag – fredag Kl. 7-18 Lørdag Kl. 7-14	Alle dage Kl. 18-22 Lørdag Kl. 14-18	Søn- og helligdag Kl. 7-22	Alle dage Kl. 22 - 7
55 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

42. Spidsbelastningen for støjniveauet om natten må ikke overstige 55 dB(A) målt ved nabobeboelse eller dennes opholdsareal.
43. Hvis Kommunen skønner, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet eller at eventuelle klager over støj er velbegrundede, skal virksomheden for egen regning eftervise, at de stillede støjvilkår er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves en gang pr. kalenderår og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Rapporten med resultater af målinger/ beregninger skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter målingernes udførelse. Støjmålinger skal udføres under de mest støjende driftsforhold.
44. I tilfælde af, at der ved måling konstateres overskridelser af støjvilkår, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som skal godkendes af kommunen og derefter gennemføres. Kommunen kan kræve, at der skal foretages yderligere støjmålinger, der dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes.

Dokumentationsrapporter skal udarbejdes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen (pt. nr. 5 og 6/1984).

45. Udbedring af defekte og støjende kompressorer, ventilatorer og pumper skal ske straks.

Transporter

46. Transport af husdyrgødning på offentlige veje skal ske således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Udbring af husdyrgødning

47. Miljøgodkendelsen omfatter udbringning af fast gødning og dybstrøelse på 189,5 ha ejede og forpagtede arealer. Udbringningsarealernes placering fremgår af figur 10.1. i afsnit 10.
48. Der må på bedriftens udbringningsarealer maksimalt udbringes 218,30 DE husdyrgødning, svarende til 1,15 DE/ha, i form af fast gødning og dybstrøelse med et indhold af kvælstof på maksimalt 22182,64kg N og fosforindhold på maksimalt 5697,44kg P.
49. Udbringning af husdyrgødning skal ske i henhold til godt landmandskab, således lugtgener begrænses.

Såfremt godt landmandskab ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre godt landmandskab overholdes.
50. Bedriftens arealer må ikke tilføres anden organisk gødning, før det er anmeldt til kommunen, der vil vurdere om ændringen kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse.
51. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed), indsendte gødningsregnskaber m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Uheld og driftsforstyrrelser

52. Der skal føres logbog over driftsuheld og uregelmæssigheder som kan medføre forurening fra virksomheden, dato samt beskrivelse af hændelsens årsag og omfang skal registreres.
53. Pumpning af olie, diesel, restvand og andet, skal ske under opsyn.
54. Der skal foreligge en beredskabsplan eller driftsforskrift på ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
55. Beredskabsplanen skal være tilgængelig på ejendommen og på relevante sprog, og kendt af husdyrbrugets ansatte.
 56. En kopi af beredskabsplanen skal sendes til Stevns kommune senest 3 mdr. fra meddelelse af revurderingen.

Egenkontrol

57. Datoer for service og udskiftning af staldmekanik (ventilationsanlæg, foderanlæg og lignende) skal registreres og gemmes i minimum 5 år.

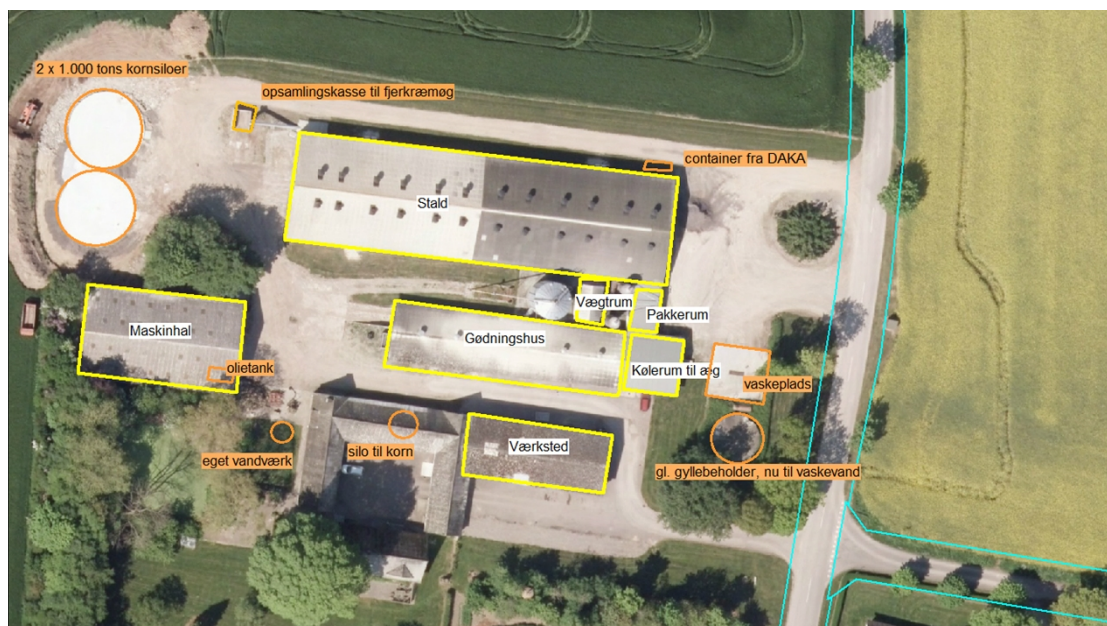
Ophør

58. Tilsynsmyndigheden skal straks have meddelelse om, når ejendommens dyrehold ophører.
59. Ved bedriftens ophør skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe ejendommen i miljømæssig forsvarlig tilstand. Herunder:
- Rengøring af staldbygninger og siloer
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Tømning og sløjfning af olietanke
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald, fodermidler m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.

7. Miljøteknisk beskrivelse

Husdyrproduktionen på Hærvejen 27 omfatter produktion af konsumæg fra æglæggende høner. Hønniker indsættes samlet i et hold i stalden ved en alder på ca. 16-18 uger, hvorefter de begynder at lægge æg og dermed karakteriseres som høner. Når hønerne er 76-80 uger gamle, afgang hønseholdet samlet. Stalden er dermed i drift med et hønsehold ad gangen i 60-62 uger. Herefter er den en tomgangsperiode på 1-3 uger, hvor stalden rengøres/saneres og der gøres klar til et nyt hønsehold.

Placering af diverse bygninger samt andre anlæg og miljøtekniske foranstaltninger fremgår af nedenstående figur.

Figur 8.1.: Oversigt over placering af tekniske anlæg

Ejer - og myndighedsoplysninger	
Bedriftens ejer og ansøger:	Poul Erik Olsgaard,
Ejendommens adresse:	Hærvejen 27, 4660 Store Heddinge
CVR-nr:	12953038
CHR-nr.:	17213
Ansøgers konsulent	Tine Bunk Schrøder, KHL
Ejendomsnummer:	3360006526
Matr. nr.	9a m.fl., Tommestrup By, St. Heddinge
Tilsynsmyndighed:	Stevns Kommune - Natur & Miljø
Sagsbehandler:	Sia Gudmundsson, Miljømedarbejder i Natur & Miljø

7.1 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen Hærvejen 27 er beliggende ca. 500 m syd for landsbyen Tommestrup. Placeringen af husdyrbruget fremgår af bilag 2.

Ejendommen er placeret i landzone i et område, som i kommuneplan 2009-2021 er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde med primær anvendelse til landbrugsformål (kommuneplan-ramme 9L1).

Husdyrbrugets anlæg og hovedparten af udbringningsarealerne er beliggende i område 3 – "Store Heddinge Moræneflade" i Stevns Kommunes Landskabsanalyse¹, som er udarbejdet i tilknytning til kommuneplan 2009-2021. Området er et let bølget morænelandskab med marker, levende hegn, skove og spredt bebyggelse. Store Heddinge ligger midt i området og er en gammel købstad. Der findes små og store produktionsvirksomheder i området samt flere tekniske anlæg.

Husdyrbruget grænser op til område 1 – "Stevns Klint". Flere af husdyrbrugets arealer ligger delvist inden for område 1 – Stevns Klint. Området udgøres af en svagt stigende morænelandskab, der afbrydes brat i den stejle og høje kystklint bestående af kridt- og kalklag. Morænelandskabet domineres af et åbent landbrugslandskab, som nogle steder afløses af dels militære anlæg og dels råstofgrave. Morænelandskabet har overvejende en flad karakter med terrænhældninger under 6 grader, som afbrydes af den stejle klint.

Husdyrbruget ligger ca. 60 m fra det lokalplanlagte rekreative område "Stevns Fyr" (lokalplan 73 – kommuneplan 9.D7). Området har offentlig adgang og anvendes til rekreative formål såsom udsigtspunkt, rastepads og museumsvirksomhed.

Husdyrbruget ligger ca. 2 km fra eksisterende byzoneområde (Store Heddinge). Nærmeste samlede bebyggelse er Tommestrup beliggende ca. 500 m nord for husdyrbruget.

Nærmeste nabo er Hærvejen 30, 4660 Store Heddinge, der ligger ca. 70 m fra husdyrbruget (målt fra gødningshus til nabobeboelsen). Der er ca. 80 m fra staldbygningen på husdyrbruget, hvori der skal foretages ændring/omlægning af staldsystem.

Husdyrbrugets anlæg og arealer ligger ikke inden for økologiske forbindelser, det vil sige områder i det samlede naturnetværk med en struktur, som fremmer spredning af dyr og planter mellem naturområder og levesteder.

Husdyrbrugets anlæg og arealer ligger inden for kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen er en planlægningszone, dvs. der skal tages særlige hensyn, når der udarbejdes kommune- og lokalplaner i områder ved kysten. Husdyrbrugets anlæg ligger uden for strandbeskyttelseslinjen, mens udbringningsarealerne øst for Hærvejen og syd for Højerup ligger delvist inden for strandbeskyttelseslinjen. Inden for strandbeskyttelseslinjen må der bl.a. ikke ske væsentlige ændringer/udvidelser af bygninger, opstilles campingvogne eller skurvogne, opsættes hegn, master, stativer og skilte, ændres på terrænet m.m.

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke inden for andre bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger eller andre udpegninger, der giver begrænsninger husdyrbrugets ansøgte drift og produktion.

Der opføres ingen nye bygninger/anlæg i forbindelse med omlægning fra buræg til skrabeæg. Omlægningen omfatter udelukkende ændring af staldsystem i den eksisterende staldbygning. Der sker dermed ingen ydre ændringer af husdyrbrugets anlæg som følge af omlægningen.

¹ <http://stevns.dk/om-kommunen/planer-politikker/landskabsanalyse>

Husdyrbruget har to fodersiloer. Der foretages ingen ændringer med hensyn til fodersiloer i den ansøgte drift. Fodersiloerne afskærmes sydfra af beplantning og maskinhallen samt østfra af staldbygningen. Der er frit udsyn til fodersiloerne fra både vest og nord.

Stevns Kommunes vurdering

Stevns Kommune vurderer, at eftersom der ikke etableres nye bygninger eller andre anlæg som følge af omlægningen fra burhøns til skrabehøns, vil den ansøgte omlægning ikke medføre nogen ændringer i landskabet og dermed vurderes det, at den ansøgte drift ikke vil medføre negativ påvirkning af de omkringliggende landskabelige omgivelser.

Stevns Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealer inden for strandbeskyttelseszonen ikke er i konflikt med beskyttelseszonens bestemmelser.

Placering indenfor områder, hvor skovrejsning er ønsket, er uden betydning for husdyrbrugets ansøgte drift af såvel anlæg og arealer.

7.2 Faste afstandskrav

Anlægget skal overholde nedenstående afstandskrav jf. §§ 6 og 7 i husdyrgodkendelsesloven. Den ansøgte drift på Hærvejen 27 omfatter ikke nybyggeri og er dermed ikke omfattet af afstandskravene i lovens § 8 (afstande til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse), da disse udelukkende omfatter nybyggeri.

Tabel 7.2.1.: Afstandskrav og faktiske afstande

Områdetype	Afstand (m)	Beskrivelse	Afstandskrav (m)
Nabobeboelse	Ca. 70	Hærvejen 30 (målt fra gødningshus til nabobeboelse)	50 m
Lokalplanområde	Ca. 60	Lokalplan 73 - Stevns Fyr	50 m
Byzoneområder	Ca. 2.000	Store Heddinge	50 m
Sommerhusområde	-	-	50 m
Naturområde omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesloven	Ca. 700	Overdrev øst/sydøst for anlægget	10 m

Stevns Kommunes vurdering

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i husdyrgodkendelsesloven:

§ 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.

§ 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Husdyrbruget på Hærvejen 27 ligger dog mindre end 300 m fra lokalplanområde 73 – Stevns Fyr. Dermed er husdyrbruget omfattet af § 20 i husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at ved vurdering af ansøgningen, skal det sikres at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses. Vurdering af evt. gener for omboende fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering under emnerne lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.

7.3 Dyrehold og anlæg

Husdyrbruget på Hærvejen 27 har en eksisterende lokaliseringsgodkendelse fra 2006 med tilladelse til produktion af 38.300 årshøner (39.950 hønepladser). Denne produktion er angivet som nudrift i ansøgningsmaterialet.

I den ansøgte drift ændres produktionen fra burhøns til skrabehøns. Med det nye staldsystem kan stalden rumme 38.868 dyr (stipladser/hønepladser) med en anslået dødelighed på 6 % (som giver en høneprocent på 0,97 når der tages hensyn til at dødeligheden fordeles over året).

I den ansøgte drift ønskes hønerne indsat i produktionen i en alder af 17 uger. Afgangsalderen er i dag 78 uger, men der ønskes mulighed for at hæve denne til 80 uger, da hønsene først lægger æg når de er 20 uger. Med en afgangsalder på 80 uger giver det en produktionsperiode på op til 63 uger.

Efter hvert hold er der mindst 1 uges tomgangsperiode med rengøring, sanering og klargøring til næste hønsehold. Den samlede rotationsperiode er dermed på ca. 64 uger. Rotationen afpasses med rugeri og pakkeri.

Det nuværende og fremtidige dyrehold på husdyrbruget fremgår af nedenstående tabel.

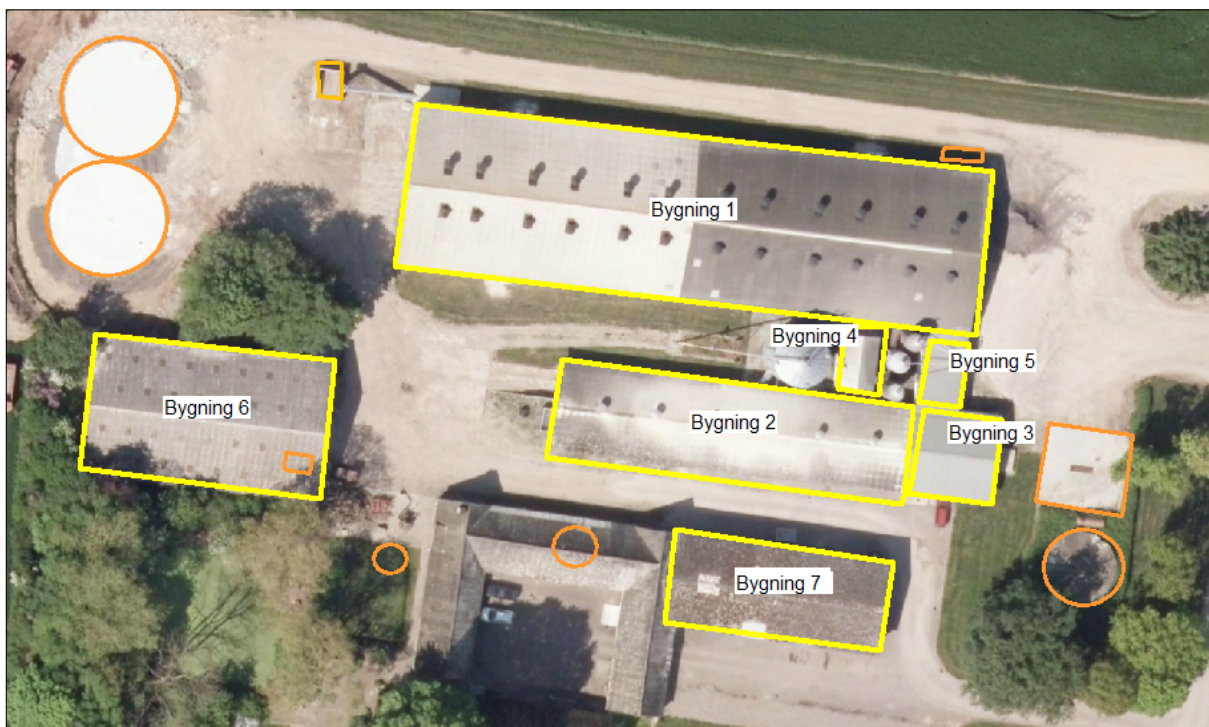
Tabel 7.3.1: Husdyrbrugets dyrehold.

Dyretype	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal	DE	Antal	DE
Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	38.300	225,29	0	0
Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehøne	0	0	37.113	218,31
I alt	38.300	225,3	37.113	218,3

I den ansøgte drift etableres ingen nye bygninger, men der sker udelukkende ændringer af staldsystemet i den eksisterende staldbygning.

Figur 8.3.1 viser de forskellige bygningsdele på husdyrbruget og Tabel 8.3.2. angiver anvendelse, kapacitet og ændringer i de enkelte bygningsdele.

Staldsystemet for husdyrbrugets hønsehold vil i ansøgt drift blive ændret til skrabehøns i etagesystem med gødningsbånd.

Figur 7.3.1.: Oversigt over bygningsdele på husdyrbruget Hærvejen 27.

Tabel 7.3.2.: Anvendelse af bygningsdele angivet på oversigtstegningen ovenfor

Bygningsnr.	Anvendelse	Kapacitet	Beskrivelse
1	Stald	37.113 årshøner / 38.868 hønepladser (1,7 kg hønevægt)	Den eksisterende stald omlægges fra: <i>Burhøns - bure i etager m. bånd, staldgødning</i> til: <i>Skrabehøns - voliere m. gødningsbånd (etagesystem)</i>
2	Gødningshus	500 m ² 1.500 m ³ (oplagring i op til 3 m højde)	Ingen ændringer.
3	Kølerum til æg	Ca. 130 m ²	Ingen ændringer.
4	Vægtrum	Ca. 40 m ²	Ingen ændringer.
5	Pakkerum	Ca. 65 m ²	Ingen ændringer.
6	Maskinhal	Ca. 575 m ²	Ingen ændringer.
7	Værksted	Ca. 350 m ²	Ingen ændringer.

Stevns Kommunes vurdering

Nudriften i ansøgningsmaterialet svarer til den lovligt tilladte produktion i lokaliseringsgodkendelsen fra 2006. Besætningslisten i det centrale husdyrregister (CHR) viser et dyrehold på 39.600 burhøns (stimulusberiget burhønsesehold, konsumæg) per 13. januar 2015. Dette ligger inden for tilladte hønsesehold på 39.950 hønsesepladser i lokaliseringsgodkendelsen.

Stevns Kommune stiller vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion i den ansøgte drift.

Da det valgte staldsystem har betydning for ammoniak-fordampningen fra den ansøgte drift, stiller Stevns Kommune vilkår om, at der anvendes "Skrabehøns - voliere m. gødningsbånd (etagesystem)" som staldsystem i den ansøgte drift.

Der er foretaget en nærmere vurdering af det ansøgte staldsystem og der tilknyttede miljøteknologier i forhold til anvendelse af Bedste Tilgængelige Teknik (BAT).

7.4 Management

Ansøger har i ansøgningsmaterialet oplyst, at den daglige drift søges tilrettelagt ud fra principperne om god landmandspraksis (GLP).

Der er opmærksomhed på minimering af forbruget af ressourcer som strøm og vand.

Der føres journal (markplan) over udbringning af husdyrgødning og kunstgødning samt udarbejdes årligt gødningsregnskab.

Herudover er der fokus på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig fjernelse af den faste gødning fra gødningsbånd (3 x ugentligt) samt direkte udbringning af dybstrøelsen i videst muligt omfang.

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand samt at der er et optimalt klima for dyrene.

Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges.

En gang dagligt indsamles æggene. Tidspunktet afpasses, så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag, som de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Kølerum rengøres ca. en gang om ugen.

Husdyrbruget fører følgende egenkontrol af produktion og drift:

- Dan-Ægs egenkontrolprogram følges
- Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. GMP.

Daglig føres datalogning / logbog over foderforbrug, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur, ventilation, produktionsresultater og dødelighed.

- I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften f.eks. strømsvigt, kølerumssvigt mm.
- Der bliver årligt udarbejdet gødningsregnskaber.

Stevns Kommunes vurdering

Ansøger har udførligt redegjort for en række ledelses- og kontrolrutiner, der vurderes at medføre mindst mulig miljøbelastning og færrest muligt gener for omgivelserne.

Stevns Kommune har sikret en række af disse ledelses- og kontrolrutiner via vilkår i miljøgodkendelsen.

Stevns Kommune vurderer, at der på et husdyrbrug af denne størrelse bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende.

7.5 Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har vurderet, at der på bedriften er følgende umiddelbare risici for driftsforstyrrelse og uheld i forbindelse med produktionen:

- Ventilationssvigt (hvilket vil påvirke klimaet i stalden)
- Forkerte foderblandinger (hvilket kan påvirke indholdet af kvælstof og fosfor i gødningen)
- Uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

For at imødegå disse eventuelle driftsforstyrrelser og uheld har ansøger iværksat følgende tiltag og foranstaltninger:

- Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget, således at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene.
- Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret.
- Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Endvidere sørger husdyrbruget for øjeblikket at iværksætte afværgetiltag, hvis der forekommer uheld/driftsforstyrrelser.

- Forkert foder vil blive udskiftet, så snart der er kendskab til en fejlløse.
- Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget.
- Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes.
- Ved større uheld kontaktes myndighederne.

Stevns Kommunes vurdering

Med de generelle regler på området vurderes risikoen for uheld eller skadelige virkninger at være minimal.

Det kan dog ikke udelukkes, at der kan ske uheld på virksomheden, derfor har Stevns Kommune stillet vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres i tilfælde af uheld, som kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø.

Stevns Kommune vurderer, at en beredskabsplan på husdyrbruget vil være omfattet af bedste tilgængelige teknik (BAT) samt endvidere være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hæværk o.l. Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Ansatte på virksomheden skal være bekendte med planen og dens indhold.

7.6 Foder

Der er 4 fodersiloer. Kapaciteten i de 3 små er 25 m³ hver til færdigfoder samt en større på 250 tons til korn til foder. Herudover er der 2 x 1000 tons siloer fortrinsvis til salgskorn.

Der sker en mindre reduktion i husdyrholdets størrelse, men med omlægning sker der dog en mindre stigning i foderforbruget i ansøgt drift i forhold til nudrift.

7.7 Energiforbrug

Energi anvendes primært til ventilation. Derudover anvendes el til lys, foderanlæg, opvarmning og rengøring. Der er ingen opvarmning i staldbygningen, men pakkerummet opvarmes med el.

Der forventes ingen ændringer i den ansøgte drift, da der ikke sker en udvidelse af hverken bygningsmasse eller dyrehold.

Nedenstående tabel viser det nuværende energiforbrug, samt den ansøgte produktions forventede energiforbrug.

Tabel 7.7.1.: Energiforbrug

Ressource	Forbrug i nudrift (mængde/år)	Forbrug i ansøgt drift (mængde/år)
Dieselolie	-	-
Elforbrug	160.000 kWh	Uændret
- Staldbygningen for hønseholdet	120.000 kWh (hovedsageligt ventilation)	Uændret
- Resterende drift	40.000 kWh	Uændret

Ansøger beskriver, at der anvendes lavenergiventilation (frekvensstyret) for at begrænse energiforbruget. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal køretid.

Derudover anvendes lysstyring, lysdæmpere samt lavenergipærer på husdyrbruget.

7.8 Vandforbrug

Ejendommen har egen vandindvinding. Vandforbruget fremgår af nedenstående tabel.

Der sker en mindre reduktion i husdyrholdets størrelse, men med omlægning øges foderforbruget en smule og dermed sker der også en mindre forøgelse af vandforbruget i ansøgt drift i forhold til nudrift.

Ansøger oplyser, at den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Vandnipler efterses derfor dagligt for at minimere vandspildet.

Som led i egenkontrollen registreres husdyrbrugets vandforbrug og indføres i logbogen.

Tabel 7.8.1.: Oversigt over skønnet vandforbrug.

Årligt forbrug	Forbrug, nudrift (m ³)	Forbrug, ansøgt drift (m ³)
Drikkevand, høner *	2.800 (= 40,3 kg x1,8x38.300)	2.979 (= 44,6x1,8x37.113)
Vask af stalde og ægrum	80	80
Vandforbrug i alt	2.880	3.059

* Beregnet ud fra normtal

Stevns Kommunes vurdering

I henhold til Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12" (maj 2011) betragtes det bl.a. som BAT at registrere vandforbruget løbende med henblik på at identificere defekter, samt vælge udstyr med fokus på vandbesparende egenskaber, herunder anvende drikkevandsudstyr som begrænser vandspild.

Stevns Kommune vurderer, at husdyrbruget søger at minimere vandspild ved at efterse vandnipler dagligt og registrere vandforbruget løbende.

7.9 Gødningsproduktion og -håndtering

Der produceres årligt ca. 980 tons fast gødning, beregnet ud fra normtal. Dette svarer til 1.307 m³ gødning årligt, som opbevares overdækket i gødningshus. Gødningshuset har en lagerkapacitet på 500 m² hvor der jf. ansøger er mulighed for at oplagre i op til 3 meters højde, hvilket giver en kapacitet på 1500 m³. Dermed er kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet overholdt.

Ansøgers konsulent oplyser, at dybstrøelsen fra produktionen bliver kørt direkte ud, for så vidt det er muligt.

Stevns Kommunes vurdering

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Opbevaringskapaciteten vurderes dermed at være tilstrækkelig.

Generelt vurderes det, at opbevaring og håndtering af husdyrgødning sker på en måde, der er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, hvilket vil medvirke til størst mulig begrænsning af påvirkning af det omgivende miljø.

8. Forurening og gener fra husdyrbruget

I det følgende afsnit er der foretaget en vurdering af, om der fra det samlede anlæg vil være væsentlige negative konsekvenser for den omgivende beskyttede natur og de omkringboende.

8.1 Lugt

Lugt stammer primært fra ventilationsafkast på staldene og fra gødningshuset. Der vil også periodisk forekomme lugt i forbindelse med håndtering og udbringning af gødning.

Ventilationen på gødningshuset er slukket og dør og porte er lukkede, undtagen ved udkørsel af gødning, hvor ventilationen er med til at sikre et godt arbejdsmiljø.

Beregning af lugtemissionen fra husdyrbrugets anlæg beregnes i lugtenheder. Beregningen baseres på husdyrtype, kg dyr på stald (antal stipladser) og staldsystem.

Geneafstandene, som er den afstand hvor indenfor der forventes en ikke acceptabel lugtgener, beregnes ud fra anlæggets lugtenheder. Er afstanden til nærmeste nabo, nærmeste samlede bebyggelse og nærmeste byområde større end den beregnede geneafstand, overholder projektet lovgivningens krav til lugt.

Nærmeste enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, er Hærvejen 30, beliggende ca. 80 m fra stald og 70 m fra gødningshus.

Nærmeste hus i samlede bebyggelse er beliggende i landsbyen Tømmestrup en afstand af ca. 500 m til husdyrbruget. Der er ca. 2 km til nærmeste byzone jf. kommuneplan, hvilket er Store Heddinge, beliggende vest for ejendommen.

Tabel 8.1.1.: Resultat af lugtberegning i www.husdyrgodkendelse.dk

Områdetype	Korrigeret geneafstand nudrift	Korrigeret geneafstand, ansøgt drift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	308	282	512	Ja
Samlet Bebyggelse	173	158	100	nej
Enkeltbolig	98	89	115	Ja

Beregninger viser, at den vægtede gennemsnitsafstand til samlet bebyggelse er 100 m, hvilket er længere end 50 pct. af geneafstanden på 158 m. Beregninger viser dog også, at lugtgeneafstanden ikke er længere i ansøgt drift end i nudrift, hvorfor udvidelsen ikke kan anses for at medføre øgede lugtgener.

Området defineret som "samlet bebyggelse" og er et rekreativt område beliggende i landzone. Det er lokalplanudlagt til offentlige formål mv., og de dele af området, der ligger indenfor geneafstanden, er en vejadgang til fyret. Derfor kan det formodes at lugtgener fra stalden her vil være uden større betydning.

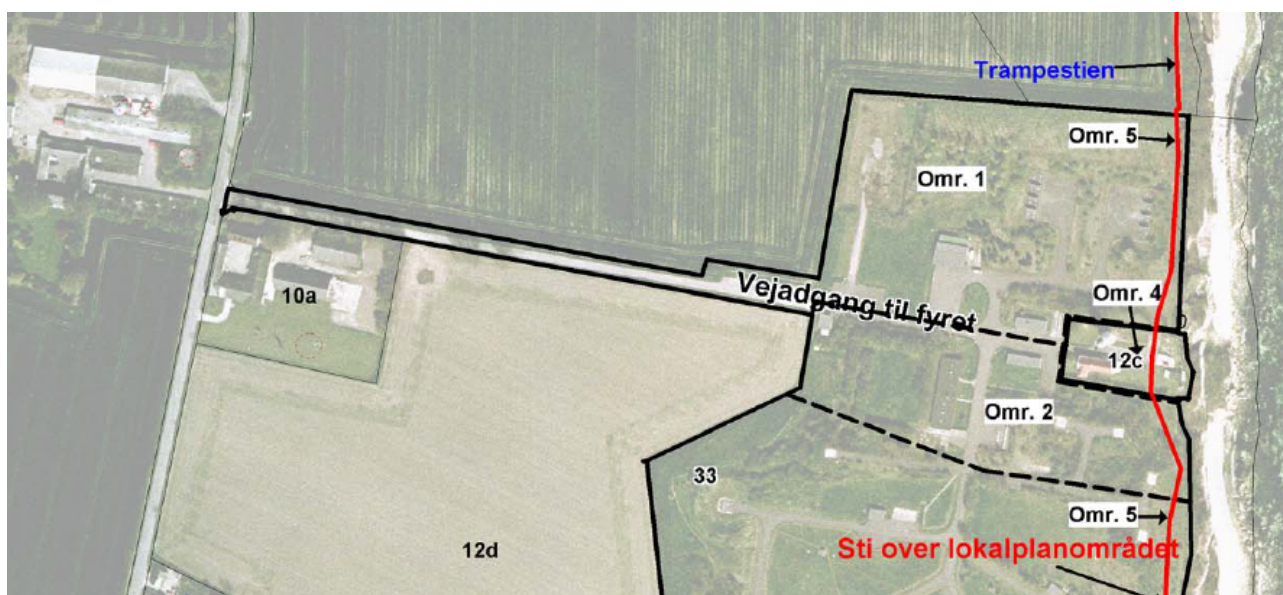

Fig. 8.1.1.: Udklip fra Stevns Kommunes lokalplan nr. 73.

Stevns kommunes vurdering

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, giver mulighed for at godkende et ansøgt projekt, selvom lugtgeneafstanden er overskredet. Det kræver at projektet overholder de anførte betingelser, om at det ansøgte ikke medfører øgede lugtgener i forhold til den eksisterende produktion, og at afstanden til omboende er længere end 50 % af geneafstanden.

Da lugtemissionen fra ægproduktionen er faldende i den ansøgte produktion. Den reelle afstand er over 50 % af lugtgeneafstanden til området samt på baggrund af områdets type, vurderes det, at den ansøgte drift ikke medfører øgede lugtgener for omgivelserne.

8.2 Støj

Husdyrbruget og nabobeboelserne i umiddelbar nærhed, ligger i et område, der ifølge Stevns Kommuneplan 2013 er udpeget som jordbrugsområde. Støj fra landbrug i disse områder må, efter Stevns Kommunes opfattelse, i reglen accepteres, hvis støjen kan henføres til almindelige landbrugsaktiviteter.

Aflæsning og indblæsning af foder giver anledning til støj ca. 45 minutter pr. foderleverance.

Ventilation af staldanlæg kan være kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Øvrige støjklender er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr.

Landbrugsaktiviteter der henføres til markarbejde kan ikke reguleres i miljøgodkendelser efter husdyrgodkendelsesloven.

Stevns Kommunes vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget kan overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i Miljøstyrelsens støjvejledning nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land. Der er stillet vilkår om maksimal støjbelastning i overensstemmelse

med de anbefalede støjgrænser, for at fastholde virksomheden på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

8.3 Lys

På ejendommen er der installeret lysstyring, således lyset ikke er tændt unødigt. Der er desuden installeret lysdæmpning, således effektforbruget reduceres yderligere. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte som anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er ikke lysplader i taget og selve stalden er helt lystæt så fjernvirkningen af lys er begrænset. Sammenholdt med, at ejendommen ligger i landzone, vurderer Stevns Kommune, at der ikke vil være gener for de omkringboende der kan henføres til lyspåvirkning fra produktionens driftsbygninger.

8.4 Fluer og skadedyr

Skadedyr skal bekæmpes ved hovedsageligt at have fokus på staldhygiejne og renholdelse af ejendommens omgivelser. Foder skal opbevares så der ikke er risiko for tilhold af rotter m.v..

Ejendommen oplagrer gødning i særskilt rum (bygning 2) hvilket har betydet, at fluegenerne fra ejendommen er blevet meget små, idet der kan fluebekæmpes effektivt, når der ikke samtidigt er dyr i stalden. I stalden minimeres udklækningen af fluer, da gødningen fraføres hyppigt.

Der er aftale med autoriseret firma om skadedyrsbekæmpelse. Fluer bekæmpes efter gældende retningslinjer samt ved behov ved at overdække gødning i gødningshuset men der har i lang tid ikke været problemer med fluer på ejendommen.

Stevns Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at Skadedyrslaboratoriets krav og retningslinjer, sammen med kommunens vilkår om rengøring, er tilstrækkeligt til at sikre, at fluegenerne vil kunne holdes på et acceptabelt niveau.

For at forebygge tilstedeværelsen af rotter er det vigtigt med en god hygiejne, og at der udføres en effektiv rottebekæmpelse på husdyrbruget. Der stilles vilkår herom i godkendelsen.

8.5 Støv

Det ansøgte forventes kun i meget begrænset omfang at give anledning til støvgener. På grund af afstanden til de omboende forventes der ikke støvgener for naboer. I forbindelse med påfyldning af korn i siloer, kan der dog kortvarigt opstå støvgener.

8.6 Transport

Til- og frakørsel til de eksisterende bygninger sker fra Hærvejen. Langt størstedelen af markerne ligger tæt på gården og gødning skal derfor kun flyttes over korte afstande.

Antallet af transportere forbliver uændret, da der ikke sker nogen ændringer i forhold til antal dyr, drift af marker og øvrige forhold. Der ændres ikke på udkørsel og transportruterne til og fra ejendommen.

Gødningstransport på gården foregår ved at gødningen transporteres fra stalden til gødningskasse vest for stalden, derefter køres det over i gødningshuset, hvor alt gødning opbevares. Der anvendes en 20 tons vogn

til udbringning af staldgødning. Transporten tager ca. 20-25 min. Transportvejene forbliver uændrede og er skitseret med gult på nedenstående figur.

Fig. 8.6.1.: transportveje for husdyrgødning

Tabel 8.6.1.: Oversigt over transporter

Transporttype	Nudrift Antal transporter/år	Ansøgt drift Antal transporter/år	Tidspunkter og øvrige noter:
Levende dyr til og fra ejendommen	Hønniker 0,8 gange årligt.	Hønniker 0,8 gange årligt	transporter vil være på forskellige tidspunkter af året, dog som hoved reglen i dagtimer og på hverdage.
Afhentning af æg	52 til 104 gange årligt	Ca. 100 gange årligt	Der hentes 2 gange om ugen som hovedregel i dagtimer og på hverdage.
Døde dyr	24 gange om året	Ca. 24 gange om året	afhentninger fra DAKA
Indkøbt foder	1 – 2 gange ugentligt.	Ca. hver 10. dag	blæses ind i fodersilo
Renovation	24 gange pr. år	24 gange pr. år	+ normal dagrenovation hver uge.
Diesel/fyringsolie	Ca. 6 gange pr. år	Ca. 6 gange pr. år	
Husdyrgødning	Ca. 75 transporter.	Ca. 70 transporter	

Stevns Kommunes vurdering

Der er kun hjemmel i Husdyrgodkendelsesloven til regulering af trafik der vedrører hvilke ind- og udkørselsveje der benyttes på ejendommen og udelukkende trafik der vedrører husdyrholdet (f.eks. ved transport af foder, dyr, gylle, affald m.v.). Vurderingen af trafikgener kan derfor kun omhandle disse forhold. Kørsel og andre landbrugsaktiviteter i forbindelse med markdriften, eksempelvis kørsel med mejetærsker, kornvogn m.v., hører ikke under Husdyrgodkendelsesloven og kan derfor *ikke* reguleres i denne godkendelse.

Forhold omkring belastning af det offentlige vejnet eller private fællesveje reguleres af vejlovgivningen. Eventuel etablering af nye adgangsveje og/eller nedlægning af eksisterende adgangsveje til husdyrbruget, er som udgangspunkt et planretligt spørgsmål og kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen. Trafiksikkerhed er reguleret af færdselslovgivningen, som håndhæves af politiet.

8.7 Håndtering af spildevand

Til rengøring af æglæggestalden og æggerum mv. bruges ca. 80 m³ om året – stalden rengøres ved holdskifte. Staldene tørrengøres så vidt muligt. Servicerum rengøres dagligt.

Vaskevand fra dette ledes til gyllebeholder, der kun bruges til opsamling af vaskevand. Vaskevandet udsprede efterfølgende på harmoniarealet.

Tabel 8.7.1: Oversigt over spildevand

Art	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)
Rengøringsvand m.m.	80	80

Stevns Kommunes vurdering

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning kan dette procesvand uden særlige krav udbringes på ejendommens udbringningsarealer.

8.8 Håndtering af affald

Smøreolie opbevares i maskinhus (bygning 6) på fast betonbund. Spildolie opbevares i værkstedet indtil det afgår. Opsamling af evt. oliespild sker med bl.a. kattegrus. Pesticiddunke skylles og afleveres på genbrugsstation jf. Stevns Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Døde dyr opbevares i lukkede containere indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes efter behov – ca. en gang om ugen i sommerperioden og ca. en gang hver anden uge i vinterperioden. Denne praksis forventes ikke ændret efter udvidelsen.

Genanvendeligt affald sorteres og køres til den lokale genbrugsstation. Farligt affald afhændes til genbrugsplads. Ejendommen er tilmeldt dagrenovationsordning.

Der er en dieselolietank på 2.500 liter fra 2008 placeret i bygning 6 (figur 7.3.1.), og i denne bygning opbevares også kemikalier, i lukket rum på betongulv.

Tabel 8.8.1: Oversigt over affaldsmængder

Affaldstype	EAK-kode	Mængde/år
Døde dyr	02.01.02	2.000 kg
Udsætterhøns		65 tons
Jern / metal	02.01.10	0-100 kg
Spildolie	13.02.08	200 l
Oliefiltre	16.01.07	0 kg
Olietønder/olietanke	15.01.04	0-2 stk
Spraydåser	16.05.04	0-10 stk
Batterier	20.01.33	0-5 kg
Pesticidrester m.m.	20.01.19	0 kg
Medicinrester/emballage	18.02.05	0-1 kg
Kanyler	18.02.02	0-1 kg
Lysstofrør	20.01.21	2-40 stk
plastemballage fra foder + afdækning	15.01.02	0-200 kg
Plast	02.01.04	0-100 kg
Papir/pap	20.01.01	10-100 kg
Paller	15.01.03	0-5 stk
Malet/lakeret træ	17.02.01	0-10 kg

Stevns Kommunes vurdering

Dagrenovationslignende affald skal bortskaffes via den kommunale dagrenovationsordning.

Andre affaldsfraktioner skal sorteres og bortskaffes i henhold til Stevns Kommunes regulativ for bortskaffelse af erhvervsaffald med tilhørende bilag. Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, for tiden bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011.

Det vurderes, at kommunens regulativer og forskrifter på området er tilstrækkeligt til at sikre en miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering på husdyrbruget.

Indretning, etablering og drift af olietanke reguleres af olietankbekendtgørelsen. Det vurderes, at olietankbekendtgørelsens krav til indretning er tilstrækkelig til at sikre miljøet mod en væsentlig miljøpåvirkning som følge af spild/lækager fra anlæggets olietank.

8.9 Ammoniak

Tabet af ammoniak fra husdyrbrugets anlæg til omgivelserne, beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen er lavet på baggrund af oplysninger om husdyrholdet, staldanlæg, fodersammensætning og metoder til opbevaring af husdyrgødning.

8.9.1. Det generelle ammoniakkrav

Husdyrgodkendelsesloven fastlægger, at alle husdyrbrug der søger om miljøgodkendelse i 2015 skal reducere ammoniakemissionen med 30 % i forhold til bedst tilgængelige staldsystemer.

For ansøgers ejendom er den maksimale ammoniakemission beregnet til 3.720 kg N/år fra stald og lager. Dette er en nedgang på 34 kg N/år i forhold til nudriften.

Stevns Kommunes vurdering

I projektet er der hyppig udmugning, 3 gange om ugen, i stalden. Dette vil ifølge teknologibladet for "hyppig udmugning i hønsestalde med gødningsbånd" sikre en reduktion på 36 % af ammoniakemissionen i forhold til referencestaldsystemet, og gødningen i gødningshuset overdækkes. Råproteinandelen bliver ligeledes nedbragt i forholdt til normen.

På den baggrund vurderes det, at det generelle ammoniakkrav er overholdt for produktionen.

8.9.2. Ammoniakfølsomme naturområder

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden.

Ammoniakdeposition har en negativ indvirkning på opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives.

Derfor er kommunen forpligtiget til, ved miljøgodkendelser af husdyrbrug, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, inddeles naturtyperne i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur: Naturområder beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur er en **totaldeposition** på højst 0,7 kg N/ha/år (ingen kumulation med andre husdyrbrug) 0,4 kg N/ha/år (kumulation med ét husdyrbrug) eller 0,2 kg N/ha/år (kumulation med 2 eller flere husdyrbrug).

Nærmeste kategori 1-natur er skovene ved Vemmetofte, beliggende ca. 13 km mod syd- vest. Afstanden til disse betyder at der ikke kan beregnes ammoniakdeposition til disse områder, og det er meget usandsynligt, at der er afsætning af ammoniak til skovene fra husdyrbruget.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastlægger desuden, at **totaldepositionen** til kategori 2-natur højst må udgøre 1 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 2-natur er tre overdrevsområder øst for ejendommen ved fyret ved klinten. Der er beregnet ammoniakdeposition til de tre nærmeste punkter i overdrevsområderne. I punktet "østlige punkt ved klinten" er totaldepositionen 0,3 kg, i punktet "sydlige punkt ved klinten" er totaldepositionen 0,2 kg og i punktet "nærmeste punkt" er totaldepositionen 0,7 kg. Punkterne fremgår af nedenstående kortudsnit.

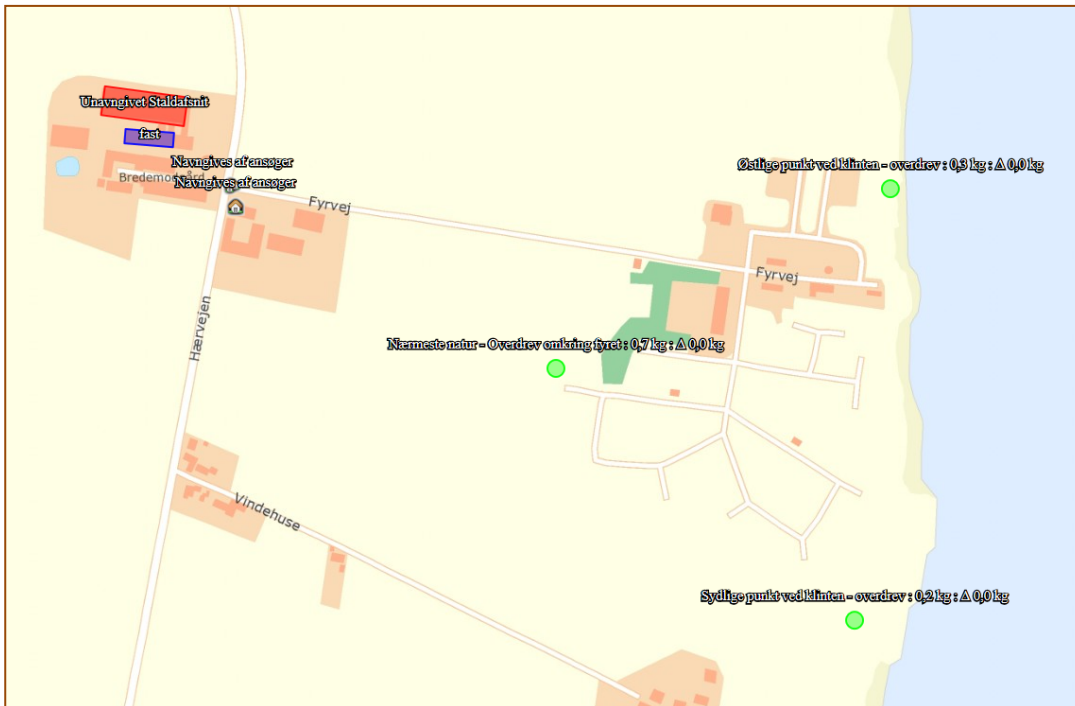

Fig 8.9.2.1.: Oversigt over nærmeste kategori 2-natur

Merdepositionen til kategori 3-natur må ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen højst være 1 kg N/ha/år.

Det nærmeste kategori 3-naturområde er en mose beliggende 2.200 m mod nord-vest. I kraft af at ammoniakemissionen fra produktionen er faldende, vil der være en negativ merdeposition, og derved er krav til ammoniak til Kategori 3-natur overholdt.

8.9.3. Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Stevns Kommune har ligeledes undersøgt om der er andre naturarealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, der eventuelt vil kunne blive påvirket af ammoniakemissionen fra husdyrbruget, i en sådan grad, at det kan ændre naturtypens tilstand og dermed være i strid med Naturbeskyttelsesloven.

Natur- og Miljøklagenævnet har i flere afgørelser fastslået, at der ved vurdering af om udvidelse af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændring i et nærliggende § 3 område, må der tages udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre, en merdeposition af ammoniak på mindre end 1 kg N/ha/år. I givet fald vil det ansøgte efter tilgængelig viden ikke medføre at der sker en tilstandsændring af den beskyttede naturtype, uanset størrelsen på den samlede tilførsel af ammoniak.

I kraft af at ammoniakemissionen er faldende ved den ansøgte produktion, vil merdepositionen være negativ, og derved aldrig komme over 1 kg N/ha/år. På den baggrund vurderer Stevns Kommune, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, som følge af ændringen af husdyrproduktionen.

8.9.4. Påvirkning af arter omfattet af særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

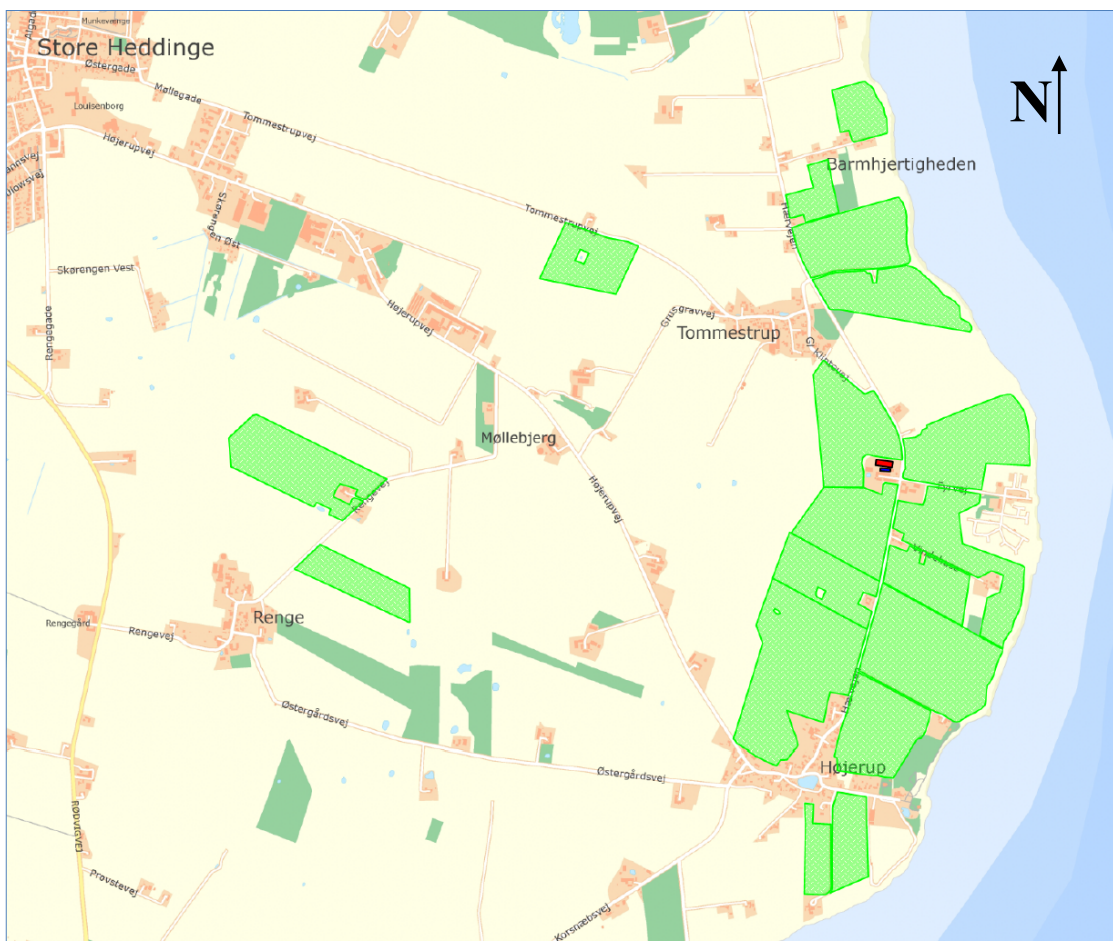
I habitatdirektivets bilag IV er opført en række dyre- og plantearter der skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde, også udenfor de udpegede Natura 2000-områder.

Det følger derfor af både Habitatbekendtgørelsen samt af Husdyrgodkendelsesloven, at Kommunen ikke kan godkende projekter, der kan skade eller ødelægge naturlige yngle- og rasteområder for bilag IV-dyrearter, eller ødelægge bilag IV plantearter i alle deres livsstadier.

Ud fra Stevns Kommunes kendskab til området, er der ikke forekomster af bilag-IV-arter i naturområder omkring ejendommen. Såfremt de forefindes, vurderer Stevns Kommune, at påvirkningen vil være af underordnet betydning, da der i forvejen drives intensivt landbrug i området, og at der ikke bygges nyt i forbindelse med tillægget. I bilag findes en screening for projektets betydning for bilag IV-arter i Stevns Kommune.

9. Husdyrbrugets arealer

Til udspreddning af husdyrgødning, hører der til produktionen 189,5 ha ejede og forpagtede arealer til at modtage produktionens 218,3 DE husdyrgødning. I ansøgningen er beregningerne foretaget med sædskiftet S2 (lerjord med en tildeling af organisk gødning på mere end 0,8 DE/ha). Da dette er standartsædskiftet, vil der ikke være vilkår om type af sædskifte i godkendelsen.

Figur 9.1.: oversigt over udbringningsarealer

Ifølge nedenstående tabel, vil arealerne få tildelt 22.182,6 kg N/år og 5.697,4 kg P/år i form af dybstrøelse og fast gødning fra ejendommen, hvilket svarer til 1,15 DE/ha. Resten af kvælstoftildelingen til arealerne op til 1,4 DE vil være i form af kunstgødning.

Tabel 9.1.: Gødningsmængder og næringsstoffer fra husdyrbruget

	Mængde (DE)	Kvælstof (kg N)	Fosfor (kg P)
Dybstrøelse	54,6	5.163,6	1.426,3
Fast gødning	163,7	17.019,1	4.271,2
Total	218,3	22.182,6	5.697,4

9.1 Vurdering af nitrat til overfladevand

Alle arealerne ligger indenfor Nitratklasse 1 og har en DE reduktionsprocent på 85 %. Det betyder at udvaskningen fra arealerne maksimalt må være på 30,8 kgN/ha svarende til et dyretryk på 1,19.

På ejede og forpagtede udbringningsarealer udbringes efter den ansøgte produktionsændring husdyrgødning svarende til 1,15 DE/ha. Der er derfor ikke brug for yderligere virkemidler som f.eks. flere efterafgrøder eller ændret sædskifte, for at overholde de generelle krav.

Stevns Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at vilkår om husdyrtryk på 1,15 DE/ha på udbringningsarealerne er tilstrækkeligt til at sikre åer og søer mod forurening med kvælstof fra markdriften. Herved de generelle krav til udvaskning til overfladevand, overholdt. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til ejendommens udbringningsarealer.

9.2 Vurdering af projektets bidrag af nitrat til Natura 2000 områder

Ved vurderingen af om et projekt kan påvirke et Natura 2000 væsentligt, skal der ses på den eventuelle negative påvirkning projektet kan have på området, og dens bevaringsmålsætning. Hvis projektet vurderes at kunne skade området, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte. Hvis vurderingen derimod viser, at projektet ikke kan skade området, medfører udvaskning til Natura 2000 ikke væsentlig forurening, og er ikke til hinder for meddelelse af en godkendelse.

Ved kommunens vurdering af, om udbringning af husdyrgødning på bedriften i sig selv eller i kumulation med andre projekter, vil kunne medføre en væsentlig belastning for udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, har Miljøstyrelsen fastlagt 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke vil medføre skadesvirkning på overfladevand som følge af kvælstofudvaskning.

1. Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007 (projektet i kumulation med andre planer og projekter).
2. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område (påvirkning fra projektet i sig selv).

Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning i kumulation med andre planer og projekter må antal dyreenheder i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, ikke have været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til udvaskning af næringsstoffer, der har givet anledning til en øget udvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette også inddrages i vurderingen.

Som supplement til Miljøstyrelsens vejledning om vurdering af nitrat til overfladevand, bliver der årligt bearbejdet og offentliggjort nye data for udviklingen i antallet af dyreenheder indenfor kystoplandene i Danmark. De offentliggjorte data er baseret på CHR-tal.

Ifølge CHR data, er antallet af dyreenheder for både Faxe Bugt og Køge Bugt oplandene faldet, for perioden 2007 - 2014.

Meddelte miljøgodkendelser og tilladelser som endnu ikke er taget i brug, men som stadig kan udnyttes, kan af gode grunde ikke være med i opgørelserne af udviklingen i antallet af dyreenheder. Det samme gælder nedlagte dyrehold, siden status i udviklingen sidst er opgjort. Stevns Kommune har endnu ikke det fulde overblik over, hvor mange godkendte dyreenheder i godkendelser og tilladelser, som endnu ikke er udnyttet indenfor de enkelte kystvandes oplande. Det vurderes dog, at andelen af uudnyttede tilladelser i oplandene

ikke er af et sådan omfang, at det vil føre til en stigning af dyreenheder, og kommunen har ikke kendskab til andre kilder til næringsstofbelastning i oplandet.

På den baggrund vurderer Stevns Kommune, at afskæringskriteriet for projektets påvirkning i kumulation med andre planer og projekter er overholdt.

Vurdering af påvirkning fra projektet i sig selv

Jf. ansøgningen tilføres udbringningsarealet i den ansøgte drift 1,15 DE/ha/år, svarende til en total årlig tilførsel på 218,3 DE.

Udvaskning fra arealets rodzone er i Farm-N beregninger i ansøgningen angivet til 30,7 kg N/ha/år.

Fra et konventionelt planteavlsbrug med handelsgødning uden husdyrgødning på samme arealer udvaskes 29,3 kg N/ha/år. Merbelastningen fra husdyrgødningen vil derfor være 1,4 kg N/ha/år. Det betyder, at der årligt vil være en merudvaskning på ca. 305,6 kg N/år (218,3 ha x 1,4 kg N/ha/år) fra rodzonen på arealerne.

Udbringningsarealerne er beliggende i deloplandene Faxe Bugt og Køge Bugt. De 120,65 ha er beliggende i Faxe Bugt oplandet og de 77,42 ha er beliggende i Køge bugt oplandet.

Deloplandene afvander til henholdsvis hovedvandopland 2.4 Køge Bugt og hovedvandopland 2.6 Østersøen og videre til Natura 2000 området nr. 206 Stevns Rev, der udgøres af habitatområde 206 Stevns Rev.

Udpegningen af internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder) indebærer at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for at beskytte.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er naturtyperne:

- 1110 sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1170 Rev

Bevaringsprognosen for begge naturtyper er vurderet som ugunstig, og et af tiltagene for at genoprette gunstig bevaringsstatus er reduktion af næringsstofftilførslen.

På baggrund af ovenstående skønner kommunen, at det er aktuelt at vurdere kvælstofudvaskningen til Stevns Rev.

Der er i den skønnede samlede kvælstofbelastning ikke inddraget atmosfærisk kvælstofdeposition, men udelukkende arealmæssig afstrømning og udvaskning. Såfremt denne belastning medtages, vil belastningen af kvælstof fra arealerne udgøre en endnu lavere andel af den totale belastning til N-2000 området.

Tabel 9.2.1.: Beregning af kvælstofbidraget til Stevns rev

Ejede/forpagtede udbringningsarealer der afvander til Stevns Rev	189, 47 ha
Deloplande til Stevns rev, (skønnet areal v. opmåling)	15.000 ha
N-påvirkning til fra arealer til Stevns Rev (ca. 16 kgN/ha/år)	240.000 kgN/år
Reduktionspotentiale, udbringningsareal 0-50%	25% (middel)
Husdyrbetinget udvaskning fra rodzonen	1,4 kg
Samlet påvirkning til Stevns rev $((1-0,25) \times 1,4 \times 189,47)$	213,15 kgN/år
% Kvælstofbidrag fra det ansøgte $(213,15/240.000) \times 100$	< 0,1 %

Stevns Kommunes vurdering

På baggrund af Miljøstyrelsens afskæringskriterier, vurderes det, at udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til de pågældende recipienter må anses for værende marginal, og at det ansøgte projekt ikke vil påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Derfor foretages der ikke en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

9.3 Vurdering af nitrat til grundvand

Ingen af ejendommens arealer er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder(NFI). Der er derfor ikke særlige krav til udvaskning af nitrat, som følge af beskyttelsesniveauet for grundvand. Det vurderes derfor at tildeling af husdyrgødning på 1,15 DE/ha og overholdelse af generelle regler om efterafgrøder, er tilstrækkeligt til at tilgodese grundvandsinteresserne i området.

9.4 Vurdering af fosforbelastning

For at beskytte internationale naturbeskyttelsesområder mod øget fosforbelastning, er der fastlagt regler for fosforoverskuddet på udbringningsarealer, der afvander til disse. Ingen af bedriftens udbringningsarealer ligger indenfor områder, der afvander til Internationale naturbeskyttelsesområder, der er følsomme overfor fosfor. Desuden viser beregninger i husdyrgodkendelse.dk at de generelle krav til udvaskning af fosfor er overholdt.

Jordbundstypen på arealerne er lerjord (JB6). Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der til udbringningsarealerne gennemsnitligt tilføres 30,1 kg P/ha/år. Afgrøderne optager 24,2kg P/ha/år. Der tilføres dermed 5,9 kgP/ha/år mere til jorden, end der fraføres med afgrøderne. Da der er tale om en model, vil tallene være behæftet med usikkerhed.

Stevns Kommunes vurdering

Når jordbundstypen på udspretningsarealet er lerjord, der er drænet eller der er tale om lavbundsarealer har Danmarks Jordbrugsforskning vurderet, at der kan være risiko for udvaskning af overskydende fosfor til de sårbare vandområder. Men ingen af udbringningsarealerne afvander til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, kan fosforpåvirkning fra udbringningsarealerne ikke påvirke disse områder negativt. Derfor vurderer Stevns Kommune, at projektet ikke vil medføre øget udledning af fosfor til følsomme vandområder.

10. BAT – produktion, forbrug og management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. Der skal som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- Management
- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring og håndtering af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

Management

Der er udarbejdet en God Management Plan (GMP) for produktionen af konsumæg. En GMP-plan er et frivilligt branchetiltag administreret af Det Danske Fjerkræråd. Der bl.a. består af registrering af antal dyr, udrugningstidspunkt og ægproduktion.

Der er datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation, så lækager og nedbrud opdages og udbedres hurtigst muligt.

Desuden gennemføres der på ejendommen tilsyn og løbende service og vedligeholdelse af anlæggene, således at disse altid kører optimalt efter hensigten.

Foder

Foderplanen er udviklet således den tilpasses hønsenes udviklingstrin og produktion, det vil sige "fasefodring". For nedbringelse af råproteinindholdet i foderet, er dette tilsat frie aminosyrer hvorved aminosyrebehovet dækkes ved lavere tildeling af protein.

Der anvendes fodertilpasning for tildeling af fosfor i hønsenes foder. Ved tilsætning af fytase til foderet, udnyttes fosfor i foderet bedre således hønsenes optag af fosfor øges. Derved kan mængden af fosfor i foderet nedsættes.

Der anvendes fasefodring fordelt på 4 blandinger, der er aldersbestemte og har forskelligt indhold af råprotein (faseopdelt tilskudsfoder som blandes med eget korn). Blandingerne er ikke foderoptagsbestemte.

Staldindretning

Ejendommens stalde er indrettet med etagesystem med gødningsbånd til skrabeægsproduktionen. Der er udarbejdet et BAT-blad på staldsystemet "Etagesystem ved ægproduktion" der således er BAT.

Gødningsbånd fjerner løbende gødningen fra stalden. Systemet er ligeledes beskrevet i BAT-blad for "hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur". På denne ejendom er frekvensen for udmugning til 3 gange ugentligt.

vand og energi

Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Som en del af god management efterses disse, således vandspild minimeres.

For at holde strømforbruget nede, er der etableret lysstyring og lysdæmpning i staldene. Frekvensstyret ventilation gør, at strømforbruget holdes på et minimum. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal driftstid.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Det er BAT at have fast lager. Gødningen opbevares i gødningshus med tag, faste sider og gulv hindrer luftstrøm henover gødningen og mindsker dermed ammoniakafdamning.

Gødningsbåndene tømmes tre gange om ugen.

Udbringning af husdyrgødning

Ejendommen tilpasser gødningen til den enkelte afgrøde ved hjælp af mark- og gødningsplaner. Her tages bla. højde for sædskifte, forventet udbytte, jordbundstype. Det er med til at hindre overgødsning med næringsstofudvaskning til følge.

Dybstrøelse køres direkte ud i det omfang det er muligt.

Desuden skal ejendommen til enhver tid overholde de generelle regler for udbringning af husdyrgødning. Det betyder blandt andet, at der ikke må køres gødning ud på vandmættet, frossen eller snedækkede arealer, og at der ikke må køres gødning ud på lørdage samt søn- og helligdage, på arealer nærmere end 200 m fra byzone og sommerhusområder.

Stevns Kommunes vurdering af BAT

I ansøgningen er der valgt tilpasning af foderet for nedbringelse af hhv fosfor og foderforbrug.

Kommunen vurderer, at med de tiltag, der praktiseres mht. foder og med de stillede vilkår for begrænsning af ammoniak og fosfor, lever produktionen op til Miljøstyrelsens krav om at opfylde BAT.

Fodertilpasningerne fastholdes ved vilkår.

Staldsystemerne der anvendes ved den ansøgte produktion, er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT- blade, og derved lever staldindretningen op til krav til BAT.

Det er BAT, at registrere forbrug samt udføre tiltag til optimering og begrænsning af forbrug af el- og vand. Kommunen finder det væsentligt, at der holdes regnskab med el- og vandforbruget. Således kan det registreres, hvis forbruget ligger over normforbruget så der kan foretages ressourcebesparende tiltag. På den baggrund har Stevns Kommune stillet vilkår om registrering af el- og vandforbrug. Endvidere kan det betragtes som BAT at vælge udstyr med fokus på energibesparende egenskaber, herunder anvende lavenergibelysning.

På den baggrund vurderer kommunen at BAT i forhold til vand og energi er overholdt.

Kommunen vurderer, at overholdelse af de generelle regler i husdyrgodkendelsesloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, samt at efterleve kodeks for GMP og udarbejdelse af mark- og gødningsplaner, er tilstrækkeligt for at opfylde kravene til BAT for udbringning af husdyrgødning.

11. BAT i henhold til ammoniak

Miljøstyrelsen har i forlængelse af husdyrgodkendelsesloven udarbejdet en række vejledende BAT-emissionsniveauer for ammoniak, der vurderes at være opnåelige for de enkelte dyretyper i forskellige staldsystemer.

Emissionsniveauerne er primært beregnet for etablering af nye stalde på gyllesystemer, men for flere produktionsgrene fastsættes ligeledes et proportionalt emissionsniveau, der er opnåeligt for eksisterende stalde.

Det ansøgte projekt omfatter omlægning fra buræg til skrabeæg, herunder ændring af produktionssystem fra "konsumæg, bure med bånd" til "konsumæg, voliere med gødningsbånd, skrabe høne" (etageanlæg). Det vurderes, at der er tale om en gennemgribende renovering, hvilket betyder, at anlægget skal leve op til emissionsgrænseværdien for et nyt anlæg.

Ved gennemgribende renovering af eksisterende dele af et eksisterende anlæg gælder emissionsgrænseværdien for nye anlæg svarende til 9,92 kg NH₃-N per 100 årshøner

Det vejledende BAT-niveau kan herefter beregnes til $37.113/100 \times 9,92 = \underline{\underline{3.682 \text{ kg N/år}}}$.

Beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at ammoniakemissionen for den ansøgte produktion er **3.720 kg N/år**, hvilket er 38 kg N/år mere end BAT-niveauet.

Flere afgørelser fra Natur – og Miljøklagenævnet har slået fast, at bagatelgrænsen for overskridelse af BAT på ammoniak er 100 kg N/år. På den baggrund vurderer Stevn Kommune at BAT for så vidt angår ammoniakemission, er overholdt.

Ejendommens udledning af ammoniak efterlever Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier for BAT, ved følgende tiltag:

- Gødningsbånd med 3 ugentlige udmugninger (36% reduktion)
- Foderoptimering med sænkning af foderforbruget

Der stilles vilkår til overholdelse af type II-korrektionsligningen for ammoniak i følge tabel 12.1:

$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 1,81) - (\text{kg. tilvækst} \times 2,88)) / 83,05 = \underline{\underline{0,923}}$

Tabel 11.1: Oplysninger anvendt ved type II-korrektionsligninger

	Nudrift	Ansøgt drift
Kg foder pr. årshøne	40,3	41,5
Råprotein %	16,7	17,5
Fosfor %	0,52	0,48
Æg, kg/årshøne	19,8	20,9
Tilvækst, kg/årshøne	0,57	0,59
Gennemsnitsvægt, kg/årshøne	1,7	1,7

12. BAT i henhold til fosfor

Den vejledende emissionsgrænseværdi for skrabehøns opnåelig ved anvendelse af BAT er 26,1 kg P/DE (170 årshøner pr. DE).

Ejendommens BAT-niveau for fosfor er herefter $218,3 \text{ DE} \times 26,1 \text{ kg P/DE per år} = \underline{\underline{5.697,6 \text{ kg P/år}}}$

Teknologibladet beskriver 2 niveauer af fosfor i foder til æglæggende høner. Fosforniveau 1 vedrører æglæggende høner i bursystemer, og fosforniveau 2 vedrører skrabægssystemer.

Fosforniveau 2 kan anvendes ved alternativ ægproduktion, herunder det ansøgte skrabægssystem.

Høner der går i gulvsystemer, har et højere foderforbrug og kan derfor klare sig med et lavere fosforindhold pr. kg foder, svarende til fosforniveau 2, uden at det har negativ effekt på velfærd og produktivitet.

Fosforniveau 2 svarer til et vægtet gennemsnitligt indhold af totalfosfor på 4,2 gram/kg foder med 130 gram foder pr. høne pr. dag.

I ansøgningen anvendes 4,8 gram/kg foder for produktionen. Herved er emissionsgrænseværdien for fosfor på ejendommen 5.697,4 kg/år beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Stevns kommune vurderer, at en overskridelse på BAT på 0,2 kg P/år er under bagatelgrænsen og at BAT for så vidt angår fosfor, er overholdt.

Ejendommens udledning af fosfor overholder Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier for BAT, ved følgende tiltag:

- Tildeling af fytase og reduceret tildeling af fosfor

Stevns Kommunes vurdering

For lavt fosforindhold i foderet til hønsene, kan risikere at medføre dyrevelfærdsmæssige problemer, og BAT for fosfor kan overholdes ved en fosfortildeling på 4,8 g/kg.

På den baggrund vurderer Stevns Kommune, at både Miljøstyrelsens krav om BAT på foder er overholdt, og at krav til dyrevelfærd tilgodeses ved de ovenstående tiltag.

Der stilles vilkår til overholdelse af type II-korrektionsligningen for fosfor jf. oplysninger angivet i tabel 11.1 fra foregående afsnit:

$$((\text{kg foder pr. årshøne} \times \text{fosforprocent i foder}) - (\text{kg æg pr. årshøne} \times 0,2) - (\text{kg. Tilvækst} \times 0,67)) / 18,99 \\ = \underline{\underline{0,808}}$$

13. Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og blive tilført harmoniareal. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Affald, kemikalier og evt. medicin afhændes efter kommunens erhvervsaffaldsregulativ. Eventuel nedbrydning af bygninger skal ske efter gældende regler. Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil straks blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Stevns kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at ovenstående tiltag, som følger af generel lovgivning, er tilstrækkelige foranstaltninger for at undgå forureningsfare i forbindelse med virksomhedens ophør. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til husdyrbrugets afvikling.

14. Retsgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Da størrelsen af det ansøgte husdyrhold er mindre end 230 DE æglæggende høns og mindre end 40.000 stipladser til fjerkræ, er den ansøgte produktion *ikke* et IE-husdyrbrug og dermed ikke omfattet af EU-direktivet om industrielle emissioner.

Godkendelsen behandles derfor efter § 11 i husdyrgodkendelsesloven.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i habitatbekendtgørelsen. Ifølge denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Oversigt over love, bekendtgørelser og vejledninger

- Bekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015, af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016, om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007, om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, med senere ændringer
- Bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015, om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012, om affald
- Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines
- Miljøstyrelsens elektroniske vejledning om miljøregulering af husdyrhold
- Vejledning nr. 6/1986 Måling af ekstern støj fra virksomheder

15. Bilag 1 – Screening for bilag IV-arter

Arter	Påvirkning	Ingen påvirkning	Projektets betydning for Bilag 4 arter
Pattedyr			
Bredøret Flagermus (<i>Barbastella barbastellus</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Brandts flagermus (<i>Myotis brandtii</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Vandflagermus (<i>Myotis daubentonii</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Frynseflagermus (<i>Myotis nattereri</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Brunflagermus (<i>Nyctalus noctula</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Langøret flagermus (<i>Plecotus auritus</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Sydflagermus (<i>Eptesicus serotinus</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Skimmelflagermus (<i>Vespertilio murinus</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Troldflagermus (<i>Pipistrellus nathusii</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Leislersflagermus (<i>Nyctalus leisleri</i>)		x	Enkelte registeret kommunen.
Pipistrellflagermus (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)		X	Enkelte registeret i kommunen.
Dværgflagermus (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)		x	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Hasselmus (<i>Muscardinus avellanarius</i>)		X	Arten er ikke kendt fra området.
Birkemus (<i>Sicista betulina</i>)		X	Arten er ikke kendt fra området.
Odder (<i>Lutra lutra</i>)		X	Ej relevant.
Marsvin (<i>Phocoena phocoena</i>)		X	Ej relevant.
Krybdyr			
Markfirben (<i>Iacerta agilis</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Padder			

Arter	Påvirkning	Ingen påvirkning	Projektets betydning for Bilag 4 arter
Klokkefrø (<i>Bombina bombina</i>)		X	Findes ikke i Stevns Kommune
Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Spidssnudet frø (<i>Rana arvalis</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Strandtudse (<i>Bufo calamita</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Grønbroget tudse (<i>Bufo viridis</i>)		X	Ændringerne i produktionen vurderes at være neutrale, og derfor vurderes det at ændringerne ikke har betydning for arten.
Fisk			
Snæbel (<i>Coregonus oxyrhyncus</i>)		X	Findes ikke i området.
Insekter			
Bred vandkalv (<i>Dytiscus latissimus</i>)		X	Arten er ikke kendt fra Stevns Kommune.
Lys skivevandkalv (<i>Graphoderus bilineatus</i>)		X	Arten er ikke kendt fra Stevns Kommune.
Eremit (<i>Osmoderma eremita</i>)		X	Eremit findes i Vallø Dyrehave, som den nærmeste lokalitet. Arten er ikke kendt uden for denne lokalitet.
Sortplettet blåfugl (<i>Maculinea arion</i>)		X	Arten findes ikke i Stevns Kommune.
Grøn mosaikguldsmed (<i>Aeshna viridis</i>)		X	Arten findes ikke i Stevns Kommune.
Stor Kærguldsmed (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)		X	Arten findes ikke i Stevns Kommune.
Grøn Kølleguldsmed (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)		X	Arten findes ikke i Stevns Kommune.
Muslinger			
Tykskallet malermusling (<i>Unio Crassus</i>)		X	Ej relevant.
Planter			
Enkelt månerude (<i>Botrychium simplex</i>)		X	Ej relevant.
Vandranke (<i>Luronium natans</i>)		X	Ej relevant.
Liden Najade (<i>Najas flexilis</i>)		X	Ej relevant.
Fruesko (<i>Cypripedium calceolus</i>)		X	Ej relevant.
Mygblomst (<i>Liparis loeselii</i>)		X	Arten er udpegnings grundlag for Natura 2000 Tryggevælde å. Men vil ikke blive påvirket ved produktionsændringen
Gul stenbræk (<i>Saxifraga hirculus</i>)		X	Ej relevant.
Krybende sumpskærm (<i>Helosciadium repens</i>) (= <i>Apium repens</i>)		X	Ej relevant.